

1- Reeskont Oranı Yeniden Belirlendi

1 Nisan 2024 tarihli ve 32507 sayılı Resmi Gazete’de “Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranlarının Tespiti” hakkında Tebliğ yayımlandı.

1. Tebliğ ile vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranı yıllık yüzde **50,75**; avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranı ise yıllık yüzde **51,75** olarak tespit edilmiştir.

Buna göre, geçici ve yıllık gelir ve kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde 1/4/2024 tarihinden itibaren alacak ve borç senetleri reeskontunun hesaplanmasında yıllık yüzde 51,75 faiz oranının dikkate alınması gerekmektedir (238 Sayılı VUK Genel Tebliğine göre, reeskont işlemleri sırasında iç iskonto yöntemi uygulanmalıdır).

Bilindiği gibi, Vergi Usul Kanununa göre alacak veya borçlar esas itibariyle mukayyet değerle değerlendirilmektedir. Ancak vadesi gelmemiş senede bağlı alacak ve borçların değerlemesinde, banka, banker ve sigorta şirketleri dışındaki mükellefler, isterlerse reeskont uygulayarak alacak ve borçlarını değerlendirme günündeki iskonto edilmiş değerlerine göre değerleyebilmektedirler.

Ayrıca;

1. Vergi Usul Kanunu'nun 285 inci maddesine göre; vadesi gelmemiş alacak senetlerini değerlendirme gününün kıymetine irca eden mükellefler vadesi gelmemiş borç senetlerini de aynı işleme tabi tutmaya mecburdurlar,
2. Banka ve bankerler ile sigorta şirketleri alacak ve borçlarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi ve muamelelerinde uyguladıkları faiz haddiyle değerlendirme gününün kıymetine irca etmek zorundadırlar,
3. Senede bağlı alacakların ve borçların değerlendirme günündeki kıymetlerine irca edilmesi sırasında senet üzerinde faiz nispetinin belli edilmediği hallerde T.C. Merkez Bankasının resmi iskonto hadlerinin uygulanması yasal bir zorunluluktur,
4. Hatırlanacağı üzere Gelir İdaresi Başkanlığınca hazırlanan 30.4.2013 tarih ve 64 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde; gerçek mahiyeti itibariyle çeklerin vergi uygulamaları bakımından vadeli olma hususiyeti kazandığı ve bu itibarla ileri düzenleme tarihli çeklerin değerlendirme gününde vadesi gelmemiş senede bağlı alacak ve borçlar için uygulanması öngörülen reeskont uygulamasından yararlanmasının mümkün bulunduğu açıklanmıştır.

2. Kurum Geçici Vergi Beyannamesi ve Kurumlar Vergisi Beyannamesi Değişiklikleri

1. A) KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMESİ DEĞİŞİKLİKLERİ

1. 2023 Yılı kazançlarının beyan edileceği Kurumlar Vergisi Beyannamesinde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

- 2 "Kazanç ve İlaveler" kulakçığının "Zarar Olsa Dahı İndirilecek İstisna ve İndirimler" bölümünde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

İstisna/İndirim Kodu	Eski Açıklama	Yeni Açıklama
2 298	2 İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-a-3) (GSYF ve GSYO'lardan)	2 İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-a-3) (GSYO'ların hisse senetlerinden elde ettikleri kar payları ve katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler ile bu fonların katılma paylarının değerklenmesinden kaynaklanan değerk artış kazançları)
2 300	2 İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-a-5) (GSYF, GYO'lar ve diğerk yatırım fonlarına katılma paylarının değerklenmesinden kaynaklanan değerk artış kazançları)	2 İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-a-5) (Diğerk yatırım fonlarına katılma paylarının değerklenmesinden kaynaklanan değerk artış kazançları)
2 385	2 (YENİ)	2 Yurtdışı İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-b) (Ödenmiş sermayenin en az %50'sine sahip olunmak suretiyle iştirak edilen yurtdışı kurumlardan elde edilen ve yarısı istisna kapsamında olan kazançlar)
2 386	2 (YENİ)	

		ÇVÖA kapsamında istisna olarak beyan edilen iştirak kazançları
--	--	--

"Kazanç ve İlaveler" kulakçığının "**Kazancın Bulunması Halinde İndirilecek İstisna ve İndirimler**" bölümüne aşağıdaki istisna/indirim kodları eklenmiştir.

İstisna/İndirim Kodu	Açıklama
460	Sponsorluk Harcamaları (K.V.K. Mad. 10/1-b) (Profesyonel spor dalları)
461	Sponsorluk Harcamaları (K.V.K. Mad. 10/1-b) (Amatör spor dalları)
462	Türkiye Kızılay Derneğine Yapılan Nakdi Bağış ve Yardımlar (KVK Mad.10/1-f)
463	Türkiye Yeşilay Cemiyetine Yapılan Nakdi Bağış ve Yardımlar (KVK Mad.10/1-f)
464	Aile ve Gençlik Fonuna yapılan bağış ve yardımlar (7474 s. Kanun Mad. 6)
465	Afet Yeniden İmar Fonuna yapılan bağış ve yardımlar (7441 s. Kanun Mad. 7)
466	Uludağ Alan Başkanlığına yapılan bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları (7432 s. Kanun Mad.8)
467	İstanbul Finans Merkezi Bölgesinde faaliyette bulunan kurumların elde ettikleri kazançlarda indirim (10/1-i)

- ❓ "Vergi Bildirimi" kulakçığında bulunan
- 7440 sayılı Kanunun Geçici 1 inci Maddesi Kapsamında Kurumlar Vergisine Yönelik Artırılan Matrah
 - Toplam Kurumlar Vergisi Matrahı
 - Ödenmesi Gereken Ek Vergi kaldırılmıştır.
- ❓ "Ek Vergi Bildirimi" kulakçığı kaldırılmıştır.
- ❓ "55" kodlu Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi", "Bilişim Vadisi Teknoloji Geliştirme Bölgesi" olarak güncellenmiştir.
- ❓ "Ekler" kulakçığında yer alan "Teknogirişim Sermaye Desteği" tablosunda bulunan "Teknoloji Bölgeleri" sütunu kaldırılmıştır.
- ❓ "Ekler" kulakçığına **"KVK 5/1-a Maddesine Göre Yurtiçi İştirak Kazancı İstisnasına İlişkin Bilgiler"** tablosu eklenmiştir. "Kazanç ve İlaveler" kulakçığının "Zarar Olsa Dahı İndirilecek İstisna ve İndirimler" bölümünde yer alan 297, 298, 299, 300, 306 ve 307 no.lu satırlara bilgi girişi yapılması durumunda bu tablonun doldurulması gerekmektedir.
- ❓ "Ekler" kulakçığına **"KVK 5/1-b Maddesine Göre Yurt Dışı İştirak Kazancı İstisnasına İlişkin Bilgiler"** tablosu eklenmiştir. "Kazanç ve İlaveler" kulakçığının "Zarar Olsa Dahı İndirilecek İstisna ve İndirimler" bölümünde yer alan "317 kodlu Yurtdışı İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-b)" satırına bilgi girişi yapan mükelleflerin bu tabloya doldurmaları gerekmektedir.
- ❓ "Ekler" kulakçığına **"KVK 5/1-c Maddesine Göre Yurt Dışı İştirak Satış Kazancı İstisnasına İlişkin Bilgiler"** tablosu eklenmiştir. "Kazanç ve İlaveler" kulakçığının "Zarar Olsa Dahı İndirilecek İstisna ve İndirimler" bölümünde yer alan "318 kodlu Tam Mükellef Anonim Şirketlerin Yurtdışı İştirak Hisseleri Satış Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-c)" satırına bilgi girişi yapan mükelleflerin bu tabloya doldurmaları gerekmektedir.
- ❓ "Ekler" kulakçığına **"KVK 5/1-g maddesine Göre Şube Kazancı İstisnasına İlişkin Bilgiler"** tablosu eklemiştir. "Zarar Olsa Dahı İndirilecek İstisna ve İndirimler" bölümünde yer alan "322 kodlu Yurtdışı Şube Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-g)" satırına bilgi girişi yapan mükelleflerin bu tabloya doldurmaları gerekmektedir.
- ❓ "Kazanç ve İlaveler" kulakçığının "Zarar Olsa Dahı İndirilecek İstisna ve İndirimler" bölümünde yer alan **318 kodlu Tam Mükellef Anonim Şirketlerin Yurtdışı İştirak Hisseleri Satış Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-c), 319 kodlu Emisyon Primi Kazancı (K.V.K. Mad. 5/1-ç), 311 kodlu Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Elde Edilen Kazançlar (Yönetici Şirketler) istisnalarından anonim şirketler dışındaki mükelleflerin yararlanması engellenmiştir.**
- ❓ Enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak mali tablolar ve yapılacak düzeltme işlemlerinin usul ve esasları 30/12/2023 tarihli ve ikinci mükerrer 32415 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 555 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenmiştir. 20.02.2024 tarihinde ise 165 No.lu Sirküler ile uygulamaya yönelik açıklamalar yapılmıştır. Buna istinaden:
- a. "Ekler" kulakçığında yer alan "Ayrıntılı Bilanço ve Ayrıntılı Gelir Tablosu", "Tek Düzen Hesap Planı" bölümündeki "Aktif" ve "Pasif" tablolarına, "Enflasyon Düzeltmesi Sonrası Cari Dönem" sütunu eklenmiştir.
- b. "Ekler" kulakçığına "Farklı Muhasebe Tekniği Kullanan Kurumlarda Enflasyon Düzeltmesi" tablosu eklenmiştir.

- 2 "Ekler" kulakçığında yer alan "Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Elde Edilen Kazançlar" tablosunda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

B) 2024/1 VERGİLENDİRME DÖNEMİNE İLİŞKİN KURUM GEÇİCİ VERGİ BEYANNAMESİ DEĞİŞİKLİKLERİ

2024/1 Kurum Geçici Vergi Beyannamesinde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

“Kazanç ve İlaveler” kulakçığının “Zarar Olsa Dahı İndirilecek İstisna ve İndirimler” bölümünde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

İstisna/İndirim Kodu	Eski Açıklama	Yeni Açıklama
298	İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-a-3) (GSYF ve GSYO'lardan)	İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-a-3) (GSYO'ların hisse senetlerinden elde ettikleri kar payları ve katılma paylarının fon iadesinden doğan gelirler ile bu fonların katılma paylarının değerlenmesinden kaynaklanan değer artış kazançları)
300	İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-a-5) (GSYF, GYO'lar ve diğer yatırım fonlarına katılma paylarının değerlenmesinden kaynaklanan değer artış kazançları)	İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-a-5) (Diğer yatırım fonlarına katılma paylarının değerlenmesinden kaynaklanan değer artış kazançları)
388	(YENİ)	Yurtdışı İştirak Kazançları (K.V.K. Mad. 5/1-b) (Ödenmiş sermayenin en az %50'sine sahip olmak suretiyle iştirak edilen yurt dışı kurumlardan elde edilen ve %50'si istisna kapsamında olan kazançlar)

Diğer taraftan

- "361 kodlu Yurt dışı iştirak hissesi satış kazancı (7143 sayılı Kanun 10/13 md.)"
- "362 kodlu Yurt dışı iştirak kazançları (7143 sayılı Kanun 10/13 md.)"
- "363 kodlu Yurt dışı şube kazançları (7143 sayılı Kanun 10/13 md.)"
- "364 kodlu Yurt dışı tasfiye kazançları (7143 sayılı Kanun 10/13 md.)"

satırları kaldırılmıştır.

“Kazanç ve İlaveler” kulakçığının “**Kazancın Bulunması Halinde İndirilecek İstisna ve İndirimler**” bölümüne aşağıdaki istisna/indirim kodları eklenmiştir.

İstisna/İndirim Kodu	Açıklama
460	Aile ve Gençlik Fonuna yapılan bağış ve yardımlar (7474 s. Kanun Mad. 6)
461	Afet Yeniden İmar Fonuna yapılan bağış ve yardımlar (7441 s. Kanun Mad. 7)
462	Uludağ Alan Başkanlığına yapılan bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları (7432 s. Kanun Mad. 8)

Diğer taraftan, “111 kodlu VUK 325/A'ya Göre Girişim Sermayesi Fonu Olarak Ayrılan Tutarlar(KVK Mad. 10/1-g)” satırı kaldırılmıştır.

“Ekler” kulakçığında yer alan “Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Elde Edilen Kazançlar” tablosunda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

İstisna/İndirim Kodu	Açıklama
Kodu Kodu Açıklama	

191	Çankırı Teknoloji Geliştirme Bölgesi
192	Giresun Teknoloji Geliştirme Bölgesi
193	İTÜ Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi
194	Kadir Has Üniversitesi Silivri Teknoloji Geliştirme Bölgesi

"Ekler" kulakçığındaki "Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler" tablosunda bulunan

- "6736 s.K. kapsamında oluşan KKEG"

- "7143 s.K. kapsamında oluşan KKEG" satırları kaldırılmıştır.

2024 yılı vergilendirme döneminden itibaren geçici vergi beyanlarında Tek Düzen Hesap Planı kullanan mükelleflerin cari döneme ilişkin bilanço bilgilerini beyan etmeleri gerekmektedir. Buna istinaden "Ekler" kulakçığına "Bilanço" başlığı altına "Aktif" ve "Pasif" tabloları eklenmiştir.

3. Transfer Fiyatlandırması Bilgilendirmesi

Kurumlar Vergisi Mükelleflerince Transfer Fiyatlandırması, Kontrol Edilen Yabancı Kurum ve Örtülü Sermayeye İlişkin Formu Doldurma Zorunluluğu

1 Seri No.lu Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Genel Tebliğin "7.5 - Transfer Fiyatlandırması, Kontrol Edilen Yabancı Kurum ve Örtülü Sermayeye İlişkin Form" başlıklı bölümüne istinaden 24.04.2008 tarihli Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 No.lu Sirkülerdeki bilgileri de dikkate alarak, tüm kurumlar vergisi mükelleflerinin, (serbest bölgelerde ve teknoloji geliştirme bölgelerinde kurulup faaliyette bulunan şirketler de dâhil), bir hesap dönemi içinde ilişkili kişilerle yaptıkları mal veya hizmet alım ya da satım işlemleri (transfer fiyatlandırmasına ilişkin işlemler), kontrol edilen yabancı kurum ve ortak veya ortakla ilişkili kişilerden temin edilen borç bulunması halinde yaptıkları işlemler ile ilgili olarak "Transfer Fiyatlandırması, Kontrol Edilen Yabancı Kurum ve Örtülü Sermayeye İlişkin Form"u doldurmaları ve kurumlar vergisi beyannamesi ekinde bağlı bulundukları vergi dairesine göndermeleri gerekmektedir.

Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar vergisi mükelleflerinin de, bir hesap dönemi içinde ilişkili kişilerle yaptıkları mal veya hizmet alım ya da satım işlemleri ile ilgili olarak formu doldurmaları ve kurumlar vergisi beyannamesi ekinde bağlı bulundukları vergi dairesine göndermeleri gerekmektedir.

Formun doldurulmasında, her bir ilişkili kişi bazında yıllık toplam net tutarı 30.000 TL'nin altında olan mal veya hizmet alım ya da satım işlem bilgileri ile söz konusu ilişkili kişi bilgilerine yer verilmesine gerek bulunmamaktadır. Normal yıllık hesap dönemi olan kurumlar vergisi mükellefleri 2023 yılında ilişkili kişilerle yaptıkları mal veya hizmet alım ya da satım işlemleri (transfer fiyatlandırmasına ilişkin işlemler), kontrol edilen yabancı kurum ve ortak veya ortakla ilişkili kişilerden temin edilen borç bulunması halinde yaptıkları işlemler ile ilgili olarak "Transfer Fiyatlandırması, Kontrol Edilen Yabancı Kurum ve Örtülü Sermayeye İlişkin Form"u kurumlar vergisi beyannamesi ekinde en geç 30 Nisan 2024 Salı günü akşamına kadar elektronik beyanname ekinde doldurarak vergi dairesine vermek zorundadırlar. Bu yükümlülük, kayıtlı olunan vergi dairesi ne olursa olsun ilişkili işlemleri olan tüm kurumlar vergisi mükellefleri için söz konusudur.

Formun Doldurulması Sırasında Sıkça Sorulan ve Tereddüt Duyulan Hususlar Hakkında Açıklamalar ve Hatırlatmalar

- ❓ Genel ilke olarak tüm kurumlar vergisi mükelleflerinin formu doldurup kurumlar vergisi beyannamesi ekinde vergi dairesine verme yükümlülüğü mevcuttur. Bu formun doldurulması bağlı olunan vergi dairesi veya işletmenin büyüklüğü gibi kriterlere bağlı değildir. Formda sadece ilişkili kişilerle yapılan işlemler (yani transfer fiyatlandırması ile ilgili işlemler) değil, "kontrol edilen yabancı kurum" ve "örtülü sermayeye ilişkin işlemler"e ait bilgilerin de beyanı söz konusudur. Eğer yıl içinde bu sayılan üç tip işlemten hiçbiri gerçekleşmemişse form doldurulmayacak ve kurumlar vergisi beyannamesi ekinde vergi dairesine gönderilmesine gerek kalmayacaktır. Ancak sayılan üç tip işlemten ("ilişkili kişilerle işlemler", "kontrol edilen yabancı kurum", "örtülü sermaye") sadece bir tanesi bile mevcut ise form doldurulup vergi dairesine beyan edilmek zorundadır.
- ❓ Bu bölümde sadece ilgili hesap döneminde (2023) işlem gerçekleştirilen ilişkili kişilere dair bilgiler doldurulacaktır. Eğer hesap dönemi içinde kendisiyle herhangi bir işlem yapılmamış ilişkili kişi/kurum var ise tabloda bunlara yer verilmesine gerek yoktur.
- ❓ Her ne kadar serbest bölgelerde ve teknoparklarda faaliyet gösteren kurumlar, belli şartlar altında kurumlar vergisi istisnasından yararlanmakta iseler de sonuçta elde ettikleri kazanç neticesinde dağıttıkları kârlar stopaja tabidir. Öte yandan, serbest bölgelerde faaliyet gösteren kurumlar vergisi mükellefleri, Türkiye'deki ilişkili kişilerle yaptıkları işlemler (yani yurt içi ilişkili işlemler) için transfer fiyatlandırması belgelendirme raporu hazırlamakla yükümlüdürler. Dolayısıyla, serbest bölgelerde ve teknoparklarda faaliyet gösteren ve kurumlar vergisi istisnasından yararlanan kurumlar da formu doldurup vergi dairelerine vermek zorundadırlar.
- ❓ Türkiye'de kurulmuş ve faaliyet gösteren kurumlar vergisi mükelleflerinin serbest bölgelerde bulunan şubelerinin ve yurt dışı şubelerinin ayrıca yıllık transfer fiyatlandırması raporu hazırlama ve dolayısıyla ayrıca ilgili formu doldurma yükümlülükleri yoktur. Türkiye'deki kurumlar vergisi mükellefi olan Kurum, formunda –eğer var ise - serbest bölgedeki şubesi ile yurt dışındaki şubesi ile ilgili bilgileri, "I - Transfer Fiyatlandırması Kapsamındaki İlişkili Kişilere İlişkin Bilgiler" tablosunda beyan edecektir. Dolayısıyla, serbest bölgedeki şubeye ve yurt dışı şubeye mal satışları ile serbest bölgedeki şubeden ve yurt dışı şubeden mal alımları "II – İlişkili Kişilerle Gerçekleştirilen Transfer

Fiyatlandırmasına İlişkin İşlemler” tablosunda ilgili alım satım sütunlarında belirtilecektir. Aynı zamanda bu işlemlerin tutarları, uygulanan transfer fiyatlandırması yöntemi itibariyle “**III-Transfer Fiyatlandırmasına Konu Olan İşlemlerde Kullanılan Yöntemler**” tablosundaki alım satım sütunlarına da dahil edilecektir. Serbest bölgedeki şubenin ve yurt dışı şubenin Türkiye’deki ana merkezi ile yaptığı işlemler ana merkezin hazırlayacağı yıllık transfer fiyatlandırması raporunda analiz edilerek incelenecektir. Keza, serbest bölgedeki şube ile yabancı şubenin Türkiye’deki ana merkez ile yaptığı işlemlerin formda beyanı yükümlülüğü de merkezdeki Kuruma ait olacaktır.

- ❓ Genel ilke olarak kazançları kurumlar vergisinden istisna edilmiş olsa bile tüm kurumlar vergisi mükellefleri için formu doldurma yükümlülüğü vardır. Ancak formda beyanı istenen üç tip işlemde (“ilişkili kişilerle işlemler”, “kontrol edilen yabancı kurum”, “örtülü sermaye”) hiçbiri yıl içinde gerçekleşmemişse yatırım fonunun formu doldurmasına gerek kalmayacaktır
- ❓ Formun doldurulmasında işlemin emsal fiyat veya bedel üzerinden gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği hususuna bakılmaksızın ilişkili kişilerle yapılan tüm işlemlere dair tutarlar formda belirtilen kategoriler (Varlıklar, Hizmetler, Mali İşlemler, Diğer İşlemler vb.) itibariyle gruplanarak ve kanuni defter kayıtları esas alınarak belirtilecektir.
- ❓ Transfer fiyatlandırması uygulamalarına özgü ceza hükümleri mevcut değildir. 4 seri No.lu Transfer Fiyatlandırması Genel Tebliği’nin 8. Bölümünde belirtildiği üzere, Mali İdare’ye ibraz zorunluluğu bulunan bilgi ve belgeleri Tebliğ’de belirlenen sürelerde vermeyenler hakkında Vergi Usul Kanunu’nun (VUK) cezalara ilişkin hükümleri uygulanacaktır. Buna göre, formun eksik/hatalı düzenlenmesi halinde VUK Madde 352 – II. Derece usulsüzlükler arasında sayılan “vergi beyannameleri, bildirimler, evrak ve vesikaların kanunen belli şekil ve muhteviyatı ve ekleri ile bunlarla ilgili olarak yapılan diğer düzenlemelere ilişkin hükümlere uyulmamış olması” fiili işlenmiş olacağından II. Derecede usulsüzlük cezası (sermaye şirketleri için 2024 yılında 580 TL) kesilebilecektir. Ayrıca, formu hiç vermeyen kurumlar vergisi mükellefleri VUK Mükerrer Madde 355’in birinci fıkrasına göre özel usulsüzlük cezasına (2024 yılı için 11.800 TL) muhatap olabileceklerdir. Özel usulsüzlük cezası kesilmesine rağmen formu verme yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere yeniden süre verilerek bu formu hazırlayıp vermeleri tebliğ edilebilir. Eğer verilen süre içinde bu yükümlülük yerine getirilmezse özel usulsüzlük cezası bir kat arttırılarak uygulanır.

4. 2024 Yılında Bağımsız Denetime Tabi Şirketler

- ❓ 6/4/2024 tarihli ve 32512 Sayılı Resmi Gazete’de “Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 8313)” yayımlandı.

Bağımsız Denetime Tabi Olmanın Genel Ölçütleri

Sirkülerin devamında belirttiğimiz şirketler dışında kalan ve aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler bağımsız denetime tabidir.

- ❑ Aktif toplamı **150 milyon Türk Lirası**. (Bir önceki Kararda 75 milyon ve üstü Türk Lirası idi)
- ❑ Yıllık net satış hasılatı **300 milyon Türk Lirası**. (Bir önceki Kararda 150 milyon ve üstü Türk Lirası idi)
- ❑ Çalışan sayısı **150 kişi**. (Bir önceki Kararda da 150 ve üstü idi)

Herhangi bir ölçüte bağlı olmaksızın bağımsız denetime tabi şirketler

Bu Karara ekli ve aşağıda yer verdiğimiz (I) sayılı listede belirtilen şirketler herhangi bir ölçüte bağlı olmaksızın bağımsız denetime tabidir.

Bu Karar ile anılan listenin 6 ncı sırası değiştirilmiş ve aynı listeye 7, 8 ve 9 uncu sıralar eklenmiştir.

Sermaye Piyasası Araçları Bir Borsada veya Teşkilatlanmış Diğer Piyasalarda İşlem Görmeyen Ancak SPK Kapsamında Halka Açık Sayılan Şirketler

Sermaye piyasası araçları bir borsada veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak SPK kapsamında halka açık sayılan ve aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler bağımsız denetime tabidir.

- ❑ Aktif toplamı **30 milyon Türk Lirası**. (Bir önceki Karar ile aynı, değişiklik yapılmamıştır.)
- ❑ Yıllık net satış hasılatı **40 milyon Türk Lirası**. (Bir önceki Karar ile aynı, değişiklik yapılmamıştır.)
- ❑ Çalışan sayısı **50 kişi**. (Bir önceki Karar ile aynı, değişiklik yapılmamıştır.)

Ekli (II) Sayılı Listede Belirtilen Şirketler

- ❑ Bu Karara ekli ve aşağıda yer verdiğimiz (II) sayılı listede belirtilen şirketlerden, aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşanlar bağımsız denetime tabidir.
- ❑ Aktif toplamı 60 milyon Türk Lirası. (Bir önceki Karar ile aynı, değişiklik yapılmamıştır.)
- ❑ Yıllık net satış hasılatı 80 milyon Türk Lirası. (Bir önceki Karar ile aynı, değişiklik yapılmamıştır.)
- ❑ Çalışan sayısı 100 kişi. (Bir önceki Karar ile aynı, değişiklik yapılmamıştır.)

Bağımsız Denetim Kapsamında Olmayan Şirketler

- ❑ Aşağıdaki şirketler bu Kararın kapsamı dışındadır:

- 2 a) Ekli (I) sayılı listenin 1 ilâ 8 inci sırası kapsamında yer alanlar hariç olmak üzere, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi şirketler.
- 2 b) Ekli (I) sayılı listede belirtilenler ile ekli (II) sayılı listenin 3 üncü sırasında belirtilen şirketler hariç olmak üzere sermayesinin en az yüzde 50'si devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına doğrudan veya dolaylı olarak ait olan şirketler.
- 2 c) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun geçici 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında tasfiyelerine karar verilen ve tasfiye süreci Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından atanan tasfiye komisyonlarınınca yürütülen tasarruf finansman şirketleri.

Diğer hususlar

Eşik değerleri aştığı için bağımsız denetime tabi şirket, art arda iki hesap döneminde üç ölçütten en az ikisine ait **eşik değerlerin altında kaldığı** ya da bir hesap döneminde bu ölçütlerden en az ikisine ait eşik değerlerin yüzde 20 veya daha fazla oranda altında kaldığı takdirde müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetim kapsamından çıkar.

Eşik değerlerin aşılp aşılmadığının belirlenmesinde; aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından şirketin tabi olduğu mevzuat uyarınca hazırlanmış olan **son iki yıla ait finansal tablolar, çalışan sayısı bakımından ise son iki yıla ait ortalama çalışan sayısı** esas alınır.

Eşik değerlerin aşılp aşılmadığının belirlenmesinde **şirketler bağlı ortaklık ve iştirakleriyle birlikte dikkate alınır. Bağlı ortaklıkları ve iştirakleri bulunan şirketlerde; aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı bakımından ana ortaklık ve bağlı ortaklığa ait finansal tablolarda yer alan kalemlerin toplamı (varsa grup içi işlemler yok edilir), çalışan sayısı bakımından ise ana ortaklık ve bağlı ortaklığın son iki yıla ait ortalama çalışan sayılarının toplamı** dikkate alınır. İştirakler açısından, iştirake ait söz konusu kalemler şirketin iştirakteki hissesi oranında dikkate alınır.

5. Depremlerden Etkilenen Bazı Yerler İçin Mücbir Sebep Halinin Uzatılmasına

Gelir İdaresi Başkanlığınca yayımlanan duyuruya göre, halen mücbir sebep hali devam eden; Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep İlının İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki mükellefler için 30.4.2024 Salı günü sona erecek olan mücbir sebep halinin, **son kez uzatılarak 31.8.2024 Cumartesi günü sona ermesi** uygun bulunmuştur.

Buna göre, mücbir sebep süresince;

- ❓ Gelir stopaj vergisi beyannameleri, sosyal güvenlik mevzuatı gereğince sigortalıların mücbir sebep dönemine ilişkin prime esas kazanç ve hizmet bilgilerinin Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile bildirilmesinin zorunlu olması durumunda, bu beyannamelerin vergi kesintilerine (gelir stopaj vergisi) ilişkin kısmı, damga vergisi (beyannameli damga vergisi mükellefi) beyannameleri ile aylık ve üç aylık olarak verilen diğer beyanname ve bildirimlerin,
- ❓ KDV beyannameleri (üç aylık olarak verilenler dahil) ile Ba-Bs Bildirimlerinin,
- ❓ Yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinin,

verilme ve ödeme süreleri aşağıda yer alan Tablolarda belirtilen sürelerin sonuna kadar,

- ❓ Yukarıda belirtilen beyannameler ve bildirimler dışında kalan beyanname ve bildirimlerin verilme süresi **31.10.2024** tarihine kadar (bu tarih dahil), bu beyannamelere ve bildirimlere istinaden tahakkuk eden vergilerin ödeme süresi **2.12.2024** tarihine kadar (bu tarih dahil),
- ❓ Mücbir sebep halinin başladığı 6.2.2023 tarihinden önce tahakkuk etmiş olup vadesi bu tarihten sonraya rastlayan her türlü vergi, ceza ve gecikme faizi ile mücbir sebep halinin başladığı tarihten önce ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilen ve **vadesi mücbir sebep halinin başladığı tarihten sonrasına rastlayan** her türlü vergi, ceza ve gecikme faizlerinin ödeme süresinin; **her bir vade tarihi itibarıyla ayrı ayrı değerlendirilerek**, normal vade tarihlerinden itibaren 1 yıllık sürenin sonuna kadar, 1 yıllık sürenin **30.9.2024** tarihinden sonrasına tekabül etmesi durumunda ise **30.9.2024** günü sonuna kadar,
- ❓ 2023 yılı motorlu taşıtlar vergisinin ikinci taksiti ile 2024 yılı motorlu taşıtlar vergisinin birinci ve ikinci taksitlerinin ödeme süresi **2.12.2024** günü sonuna kadar uzatılmıştır.

Diğer taraftan; 2024 yılı birinci ve ikinci geçici vergi dönemlerine ilişkin geçici vergi beyannameleri verilmeyecektir.

- ❓ 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa göre verilmesi gereken beyannameler ile bu beyannamelere istinaden tahakkuk edecek özel tüketim vergisi ve 492 sayılı Harçlar Kanunu gereğince işlem yapılmadan ödenmesi gereken harçlar mücbir sebep kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Ayrıca bu yerlerde bulunan vergi mükelleflerinin ödeme süreleri belirlenen vergi borçları, belirlenen ödeme sürelerini takip eden ay sonuna kadar, diğer amme borçları 31.10.2024 Perşembe günü sonuna kadar, mükelleflerin başvuru yapmaları ve gerekli şartları taşımaları kaydıyla faiz alınmaksızın 24 aya kadar taksitlendirilebilecektir.

Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ili İslahiye ve Nurdağı ilçeleri dışında mükellefiyet kaydı olup, söz konusu yerlerdeki meslek

mensuplarıyla arasında deprem tarihi itibarıyla Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi bulunması nedeniyle mücbir sebep kapsamında değerlendirilen (ilan edilen mücbir sebep halinin 31.7.2023 tarihi itibarıyla sona erdiği illerde mükellef olanlar dahil) mükellefler için de mücbir sebep hali 31.8.2024 Cumartesi günü sonu itibarıyla sona erecek ve mücbir sebep halinin başladığı 6.2.2023 tarihinden mücbir sebep halinin sona ereceği 31.8.2024 (bu tarih dahil) tarihine kadar verilmesi gereken beyanname ve bildirimler söz konusu Tablolarda belirtilen sürelerin sonuna kadar verilecek, bu beyannamelere ve bildirimlere istinaden tahakkuk eden vergiler ise Tablolarda belirtilen sürelerin sonuna kadar ödenecektir.

Diğer taraftan, **7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun** 9 uncu maddesinin ondokuzuncu fıkrası gereğince; mücbir sebep halinin devamına karar verilen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ili İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki vergi dairelerine borçlu olanlar; 7440 sayılı Kanun kapsamında başvurularını **30 Kasım 2024 tarihine (bu tarihin hafta sonu tatiline rastlaması nedeniyle 2 Aralık 2024 Pazartesi günü sonuna) kadar yapmaları ve ilk taksitlerini (peşin ödeme dahil) 31 Aralık 2024 tarihi Salı günü sonuna kadar,** diğer taksitlerini de bu taksiti takip eden aylık dönemler halinde ödemeleri gerekmektedir.

Öte yandan, mücbir sebep halinin sona ermesini müteakip, depremden vergi ödevlerini yerine getiremeyecek şekilde etkilendiğini ve mücbir sebep halinin devam ettiğini belirterek bağlı bulundukları vergi dairelerine bireysel talepte bulunan mükelleflerin durumları da Gelir İdaresi Başkanlığınca ayrıca değerlendirilecektir.

6. Yeme İçme Hizmetlerinde KDV Oranı Uygulamasına İlişkin Tebliğ

Bilindiği üzere, KDV oranları, 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki;

(I) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %1 (Gıda maddeleri bu listede yer almaktadır),

(II) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %10 (Yemek hizmeti sunan yerler bu listede yer almaktadır),

Bu listelerde yer almayan vergiye tabi işlemler içinse %20

olarak uygulanmaktadır.

Anılan Kararın eki (II) sayılı listenin (%10 oranında KDV uygulanan liste) 24 üncü sırası ise aşağıdaki gibidir.

“24- Gazino, açık hava gazinosu, bar, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, birahane, kokteyl salonu ve benzeri yerler hariç olmak üzere kahvehane, kır kahvesi, çay bahçesi, çay ocağı, kıraathane, kafeterya, pastane, ayakta yemek yenilen yerler, yemeği pakette satan veya diğer şekillerde yemek hizmeti sunan yerler, lokanta,

içkili lokanta, kebabçı ve benzeri yerlerde verilen hizmetler (bu yerlerde verilen hizmetlerin alkollü içeceklere isabet eden kısmı hariç),”

Bu Tebliğ ile yukarıdaki 24 üncü sıra kapsamındaki yiyecek ve içecek hizmeti sunulan yerlerde KDV oran uygulamasına yönelik tereddüt edilen bazı konulara ilişkin açıklamalar getirilmektedir.

Tebliğe göre, yukarıda 24 üncü sıra kapsamında sayılan işletmeler prensip olarak hizmet işletmesi mahiyetinde olduklarından buralarda imal edilen veya dışarıdan temin edilen gıda maddelerinin buralarda veya dışarıda tüketilmek üzere müşterilere satışında %10 (alkollü içeceklerde %20) oranında KDV hesaplanması gerekmektedir.

Ayrıca Tebliğe konulan aşağıdaki örneklerden de anlaşılacağı üzere, yiyecek ve içecek hizmeti sunanların bu yerlerde yaptıkları gıda maddeleri satışlarında da KDV oranı, 2007/13033 sayılı BKK eki (II) sayılı listenin 24 üncü sırası kapsamında, %10 oranında hesaplanacaktır.

Bu kapsamda Tebliğ ile Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin “Yiyecek ve İçecek Sunulan Yerlerde KDV Oran Uygulaması - Kapsam” başlıklı (III/B-2.4.1) bölümünün dördüncü paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraflar eklenmiştir.

“Bu işletmeler prensip olarak hizmet işletmesi mahiyetinde olduklarından buralarda imal edilen veya dışarıdan temin edilen gıda maddelerinin buralarda veya dışarıda tüketilmek üzere müşterilere satışında %10 (alkollü içeceklerde %20) oranında KDV hesaplanır.

Öte yandan, yiyecek ve içecek hizmetlerine yönelik işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadığı halde müşterilerine masa, oturma yeri, tezgâh gibi servis yapılabilen alanlarda yiyecek ve içecek hizmetleri sunanların bu yerlerde yaptıkları gıda maddeleri satışları da 2007/13033 sayılı BKK eki (II) sayılı listenin 24 üncü sırası kapsamındadır.

Örnek 4: Sahilde faaliyet gösteren (B) Büfe İşletmesi, yiyecek ve içecek hizmetlerine yönelik işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadığı halde büfesinin önüne yerleştirdiği masa ve taburelerde oturan müşterileri ile sahilde bulunan şezlonglarda denize girenlere tost, çay ve meşrubat satışı yapmaktadır. (B) Büfe İşletmesi, fiilen yiyecek ve içecek hizmetleri sunduğundan büfede hazırladığı tost ve çayın yanında dışarıdan hazır temin ettiği gıda maddelerinin satışında %10 oranında KDV hesaplayacaktır.”

7. 2024 Hesap Dönemi Birinci Geçici Vergi Döneminde Enflasyon Düzeltmesi Yapılmayacaktır

30 Nisan 2024 tarihli ve 32532 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 560 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 2024 hesap döneminin birinci geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesi yapılmaması düzenlenmiştir.

Buna göre;

- ❑ 2024 hesap dönemi birinci geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesi yapılmayacaktır.
- ❑ 2024 hesap döneminin birinci geçici vergi dönemi gelir/kurumlar beyannameleri ekine bilanço eklenmeyecek, enflasyon düzeltmesi yapılan izleyen geçici vergi dönemlerinde ise bu beyannamelere düzeltilmiş bilanço eklenecektir.
- ❑ 2024 hesap döneminin birinci geçici vergi dönemi itibarıyla enflasyon düzeltmesi yapılmaması, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoların enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasına engel teşkil etmeyecektir.
- ❑ 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (9) numaralı bendi kapsamındaki münhasıran sürekli olarak işlenmiş altın, gümüş alım-satımı ve imali ile işgal eden mükellefler, mezkûr fıkranın (1) numaralı bendinde yer alan şartlara bakılmaksızın (her geçici vergi dönemi sonu itibarıyla) enflasyon düzeltmesi yapma zorunlulukları bulunduğuundan, 2024 hesap döneminin birinci geçici vergi dönemi dahil enflasyon düzeltmesi yapmaya devam edeceklerdir.